

La família dóna sentit a la feina

El ritme de vida actual sembla plantejar el dilema d'haver d'escollir entre la feina o els fills. Fer les dues coses alhora sembla un impossible. Nou article de la sèrie sobre l'amor humà

26/05/2016

"Ortega y Gasset ha recordat la història de l'explorador del pol que després d'apuntar amb la brúixola cap al nord, corre amb el trineu (...) per comprovar que es troba al sud de

la posició inicial. Ignora que no viatja per terra ferma, sinó sobre un gran iceberg, que navega en direcció oposada a la seva marxa. També avui molts, amb bona voluntat, posem la brúixola apuntant al nord per avançar, ignorant que surem sobre el gran iceberg de les ideologies i no sobre la terra ferma de la veritat de la família"[1]

Al bressol de la humanitat, hi ha les pautes necessàries, la brúixola que marcarà sempre el nord.

La primera d'aquestes pautes o claus assenyalades en el Gènesi és que hem estat creats per estimar i ser estimats, i això es realitza en el "*sereu una sola carn*"[2] d'home i dona, un do de sí enriquidor i fecund, que s'obre a noves vides. El matrimoni, configurat com a lliurament recíproc, com crida a l'amor, pot ser una primera pauta.

La segona deriva de l'anterior, i es concreta en el mandat diví: "*Creixeu, multipliqueu-vos i domineu la terra*" [3]. Aquí apareix la connexió entre família ("multipliqueu") i treball ("domineu la terra"), inseparablement units en un mandat únic. És a dir, des que Déu crea l'home deixa clara l'obligació de treballar, i també el sentit profund de la feina: no es tracta de la mera realització personal, o d'un caprici, o d'un passatemps, sinó de transformar la terra per convertir-la en llar. Des de l'origen de la humanitat, treball i família van units i el sentit del treball no és altre que servir la família. És una forma de lliurament -com ho era la dels esposos Adam i Eva-, un do de si, mai un do per a un mateix.

Sentit de la família

No obstant això, en l'últim segle i mig s'ha produït -almenys als països més

desenvolupats- una ruptura, i dóna la sensació que família i treball, que en l'origen eren inseparables, són ara irreconciliables; la família es mostra com un obstacle per al treball, i viceversa. Ser mare, per exemple, ha esdevingut per a moltes dones un repte laboral. Aleshores, on queda aquell precepte del Gènesi? Allò que era un mandat únic, i vocació originària, s'ha transformat, per a molts, en un dilema: o treball o fills; o treballes o tens cura de la llar; les dues coses alhora semblen un impossible.

Resulta significatiu que aquesta contraposició coincideixi en el temps amb la crisi de la família. Això pot portar-nos a pensar que una crisi hagi portat a l'altra, atès que les seves arrels comuniquen. La pèrdua del sentit de la família comportaria la pèrdua del sentit de la feina. De fet, en força casos, ni es concep el treball com un servei per a la família,

sinó com un fi en si mateix; ni hi ha llar, o són llars trencades, desateses, o mancades de l'escalf de família.

En produir-se aquesta contraposició, en molts països d'Occident, s'han invertit els termes: l'empresa es presenta com una família, i la família es reinventa com una empresa, amb repartiment de funcions i quotes paritàries, tal com apuntava Arlie Hochschild en un estudi d'eloqüent títol: "Quan el treball es converteix en la casa i la casa es converteix en treball"[4]

Però seria erroni pensar que l'ambient de la llar s'aconsegueix mitjançant les quotes paritàries o una espècie de divisió del treball. S'aconsegueix, més aviat, recuperant el sentit genuí de la família i, alhora, el sentit genuí de la feina. La veritable conciliació no depèn - només- de les lleis de l'Estat, sinó fonamentalment que es conciliïn

marit i dona. Perquè ells són els veritables artífexs de la llar. Són lliures per treballar fora de casa i tenir fills, optant per recuperar la feina a la llar.

Això resoldria el dilema a què ens referíem abans.

Vindrà després l'intent per transformar les lleis perquè l'Estat faciliti aquesta elecció al servei de la família, i aconseguir una cultura empresarial en aquesta línia. Però primer han de ser les mateixes famílies, els esposos, qui reconquistin el sentit genuí del treball com a do de si i servei al cònjuge i als fills. Hi haurà mares que optaran per mantenir una activitat professional fora de casa i altres per dedicar-se plenament a la llar, essent les dues igualment legítimes i, a més, sabent que el treball és servei i no fi en si mateix.

La llar, punt de trobada

Forjada així, la llar esdevindrà punt de trobada de les dues realitats: família i treball. La llar com a àmbit del do de si i de l'amor dels esposos, i per tant de la veritable conciliació; i com a tasca comú que és de tots els membres de la família. La casa no és només recer per descansar i tornar a la feina, sinó el lloc de l'amor sacrificat, l'escola de virtuts, i la millor resposta al mandat de "*creixeu, multipliqueu-vos i domineu la terra*".

Sense sortir de les quatre parets de la llar es pot transformar el món: "m'atreveixo a afirmar que, en una bona part, la trista crisi que pateix ara la societat té les seves arrels en el descuit de la llar"[5]

Si el centre de la llar és l'amor dels esposos que transmet vida i s'irradia als fills, els eixos són el llit conjugal i la taula, entesa aquesta com a espai de convivència entre pares i fills i

entre germans, àmbit d'acció de gràcies a Déu i de diàleg. És significatiu que els atacs més durs que està patint la família es produeixen aquí: en el primer cas, des de l'hedonisme i la ideologia de gènere, que separen els aspectes unitiu i procreatiu de l'acte conjugal; i en el segon, a través del soroll generat pel mal ús de la televisió, internet i altres tecnologies que tendeixen a aïllar els adolescents, impeding la seva obertura als altres.

No és casual que una de les primeres mesures que van adoptar alguns règims totalitaris fora prohibir la fabricació de taules altes, i promoure l'ús de tauletes baixes o individuals; amb això resultava molt difícil la reunió familiar per dinar o sopar. En l'actualitat, l'abús de la televisió i de la tecnologia -unit a altres factors com la feina o les llargues distàncies- estan produint un efecte semblant en el si de les famílies.

La importància de la taula

Retornar la seva categoria a la taula és una manera de recuperar l'ambient de la llar. A la taula conflueixen els dos elements del doble mandat del Gènesi: la família, pares i fills - "creixeu i multipliqueu-vos" -, i el fruit del treball - "domineu la terra" -. La taula brinda l'ocasió d'agrair al Creador el do de la vida i dels dons de la terra: és diàleg amb Déu, també a través de la materialitat dels aliments que rebem de la seva bondat; i té una decisiva funció educativa i comunicativa: els fills es nodreixen del menjar, i també de la paraula, de la conversa, del debat d'idees, i fins i tot dels frecs i discussions, que contribueixen a forjar el seu caràcter.

D'aquí la importància de dedicar un temps diari i específic a la taula. Si no és possible esmorzar o dinar junts, almenys convé reservar el

sopar per propiciar aquest espai de diàleg i convivència.

Un espai que es prepara amb temps i il·lusió; que es construeix amb renúncia i sacrifici; que s'inicia amb la benedicció dels aliments[6], i que gira al voltant d'una conversa. És una ocasió d'or perquè els pares eduquin no amb discursos, sinó amb gestos menuts, detalls aparentment insignificants; i perquè els germans aprenguin a entendre, col·laborar, renunciar... Temps i llocs compartits que formaran la seva identitat, records inesborrables que els marcaran indeleblement.

Una il·lusionant tasca que implica a tots, ja que l'oració, l'acció de gràcies i el diàleg, més que el menjar, és el que realment alimenta i sosté a la família.

Apostar per una cultura de la família suposa "baixar-se" de l'iceberg d'ideologies enganyoses i recuperar

el sentit genuí del doble mandat del Gènesi. I es pot assolir des d'un perímetre tan modest com les quatre parets de la llar, contorn paradoxal perquè sempre és "més gran per dins que per fora", com ho descrivia Chesterton; rescatant la comunicació, l'amor dels esposos, i la participació en la taula; deixant sempre un plat més ..., per si Déu vol venir a sopar aquesta nit.

Teresa Díez-Antoñanzas González i
Alfonso Basallo Fuentes

[1] J. Granados, *Ninguna familia es una isla*, Burgos 2013.

[2] Gn 2, 24.

[3] Gn 1, 28

[4] A.R. Hochschild, *When work becomes home, and home becomes*

work", California Management Review (1997), 79-97.

[5] X. Echevarría, Carta pastoral, 01.06.2015

[6] Cfr. Papa Francesc, Carta encíclica *Laudato si'*, n. 227.

.....

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/la-familia-dona-sentit-a-la-feina/> (14/04/2025)